

EXPUNERE DE MOTIVE

Numeroasele schimbări din învățământ care de multe ori apar peste noapte, în timpul anului școlar, bulversează atât elevii, cât și profesorii. Acestea rup ritmul și continuitatea în procesul de predare-învățare, afectând calitatea actului educațional. Spre exemplu, în decursul a aproximativ 12 ani de existență, Legea educației naționale nr. 1/2011 a fost modificată de peste o sută de ori, iar 44 dintre aceste modificări au fost făcute prin intermediul ordonanțelor de urgență emise de Guvern. Totodată, nu doar legislația primară, ci mai ales legislația secundară a suferit modificări fără informare sau dezbateri prealabilă suficiente.

De altfel, deși noua lege a învățământului preuniversitar ar fi trebuit să reflecte sinteza unor ani de consultări ai tuturor actorilor implicați în actul educațional și să genereze stabilitate, în prezent există schimbări de proceduri, care vizează în special elevii din anii terminali, cu precădere clasa a VIII-a. Un ordin de ministru publicat în data de 6 septembrie 2023 în Monitorul Oficial al României¹ schimbă criteriile de departajare pentru elevii cu medii egale la evaluările naționale, care concurează pentru admiterea la liceu. În mod similar au fost aduse schimbări și la începerea anului școlar 2022-2023: s-a eliminat obligativitatea susținerii tezelor, iar elevilor le-a fost încheiată o singură medie pe tot parcursul anului școlar.²

În acest context, este necesară, pe de-o parte, reglementarea expresă a principiului predictibilității în noua Lege a învățământului preuniversitar, principiu care să fie transpus în toate măsurile Ministerului Educației, mai ales că urmează ca ministerul să adopte o serie de acte normative subsecvente. Totodată, considerăm necesară o reglementare expresă a modului de aplicare a acestui principiu în stabilirea examenelor de finalizare a învățământului gimnazial, respectiv liceal, acestea având un impact direct asupra întregului parcurs educațional al elevilor.

Remarcăm că, la nivel declarativ, inclusiv ministrul educației susține acest principiu: „*De asemenea, calendarul trebuie să țină cont și de capacitatea pe care sistemul o are și trebuie să țină cont și de un principiu pe care mi l-am asumat încă de la început, și anume predictibilitatea. Nu-mi doresc schimbări de astăzi pe mâine.*”³ Considerăm însă că declarațiile nu sunt suficiente, iar sistemul de educație are nevoie de o garanție a stabilității asigurată de lege. Partidul Uniunea Salvați România propune pentru a doua oară această soluție legislativă, după ce amendamentele cu același conținut, depuse cu ocazia dezbaterilor parlamentare asupra Legii învățământului preuniversitar, au fost respinse de coaliția de guvernare.

Articolul 3 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 instituie o serie de principii care guvernează învățământul preuniversitar, printre care amintim: principiul

---

¹ Ordinul ministrului educației nr. 6.154/2023 privind organizarea și desfășurarea admiterii în învățământul liceal pentru anul școlar 2024

² Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, din 04.07.2022, <https://juridicisi.eu/ORDIN%20nr%204183%202022%20Regulament%20cadru%20functionare%20unitati%20invatamant%20preuniversitar.pdf>

³ *Ligia Deca, despre noile legi ale Educației: Anul școlar 2023-2024 va începe pe o nouă bază legală. Oficialul vorbește despre predictibilitate, dar nu știe când va fi pilotat examenul separat de admitere la liceu și când vor fi transformate inspectoratele școlare în direcții județene de învățământ preuniversitar* <https://www.edupedu.ro/ligia-deca-despre-noile-legi-ale-educatiei-anul-scolar-2023-2024-va-incepe-pe-o-noua-baza-legala-oficialul-vorbeste-despre-predictibilitate-dar-nu-stie-cand-va-fi-pilotat-examenul-separat-de-admit/>

nediscriminării, principiul calității, principiul eficienței, principiul asigurării echității și egalității de șanse, principiul transparenței.

Prezenta inițiativă legislativă vizează completarea articolului 3, prin **instituirea unui nou principiu** care să guverneze actul educațional preuniversitar, și anume **principiul predictibilității**. De asemenea, complementar introducerii acestui principiu, propunem o completare a articolului 10, pentru a evita schimbările bruște asupra structurii evaluării naționale sau a bacalaureatului. Pentru a asigura claritate și coerență în parcursul educațional al fiecărui elev, schimbările în structura acestor examene vor putea fi aplicate doar începând cu noile promoții de elevi. Astfel, această propunere păstrează prevederile art. 5, alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, prevederi ce au fost omise în noua lege a învățământului preuniversitar.

Schimbări preconizate

Principiul predictibilității => conform căruia modificările legislative nu afectează parcursul educațional al beneficiarilor primari.

Dispozițiile prezentei legi care vizează evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a sau examenul național de bacalaureat se aplică începând cu promoția aflată în primul an al învățământului gimnazial, respectiv liceal, la data intrării în vigoare a modificării sau a completării. Pe scurt, modificările sau completările aduse legii învățământului preuniversitar referitoare la evaluarea națională sau la examenul național de bacalaureat nu vor mai putea fi aplicabile de pe un an pe altul, ci de pe un ciclu de învățământ pe altul.

Exemplu concret: dacă Ministerul Educației Naționale/Parlamentul dorește să reformeze din temelii examenul de bacalaureat și decide acest lucru în septembrie 2023, reforma nu se va putea aplica elevilor care sunt clasa a XII-a și trebuie să susțină examenul de bacalaureat în vara anului 2024.

În numele inițiatorilor,
Sen. Radu Mihai MIHAIL

